

SYNDROM DIABETICKÉ NOHY

Syndrom diabetické nohy je jednou z nejčastějších a nejzávažnějších komplikací diabetu. V ČR je tímto onemocněním postiženo kolem 40 000 osob (tj. cca 6,5% diabetiků):

25% diabetiků má zkušenost s chirurgickým zákrokem na dolní končetině

60% všech amputací dolní končetiny je provedeno pacientům s diabetem

V cca 75% všech komplikací diabetické nohy se dá cílenou a pečlivou léčbou předejít vysokým amputacím.

Co je syndrom diabetické nohy?

Při tomto onemocnění vznikají na dolní končetině diabetiků ulcerace (tvoření vředů) nebo destrukce tkání, často spojené s infekcí, neuropatií a ischemickou chorobou dolních končetin. To znamená, že noha diabetika je značně poraněna a tato rána, často plná infekce, se velice zdlouhavě a obtížně hojí.

Jak dochází k syndromu diabetické nohy?

Nejčastějšími příčinami vzniku jsou:

1. diabetická neuropatie
2. ischemická choroba dolních končetin
3. infekce
4. různé deformity nohou diabetika, zejména tzv. Charcotova osteoarthropatie

Nejčastějšími zevními příčinami ulcerací (tvoření vředů) jsou:

1. otlaky (nejčastěji vznikají z nesprávné obuvi)
2. spáleniny
3. drobné úrazy a dekubity
4. plísňové infekce

Léčba diabetické nohy probíhá:

1. ambulantně, v ordinaci praktického lékaře nebo diabetologa
2. ve specializovaných diabetologických centrech a podiatrických ordinacích
3. na chirurgických odděleních nemocnic

Jaké jsou základní principy a stupně léčby diabetické nohy?

1. Kompenzace diabetu

je základ léčby jakékoliv komplikace diabetu, nejen diabetické nohy. Kompenzace zahrnuje nízkenergetickou dietu, redukci hmotnosti (tam, kde je nutná), terapii inzulínem. Nekompenzovaný diabetes zatěžuje všechny orgány v těle pacienta a vede také ke zhoršení syndromu diabetické nohy, proto je prvotním krokem v terapii.

2. Odlehčení nohy a odstranění tlaku na ulcerace

zajistíme klidem na lůžku, pojízdným křeslem, berlemi, sádrovou fixací, speciálními terapeutickými botami, pružnými vložkami.

3. Léčba infekce

často vyžaduje antibiotickou léčbu, která však bývá někdy komplikovaná, neboť vzhledem k častým orgánovým postižením diabetiků nelze zvolit jakékoliv antibiotikum. Antibiotika musí být především málo toxická.

4. Lokální léčba defektů diabetické nohy

spočívá v místním ošetřování diabetických ulcerací a v častých, i několikrát denně prováděných převazech, při kterých se rána zbavuje nekrotických (odumřelých) částí. Po vyčištění rány se na ni přikládá obvaz, který ji kryje před okolím, zmenšuje otok, bolest a vytváří optimální podmínky pro hojení.

V této fázi nastupuje využití fototerapie jako jednoznačně bezproblémové, účinné léčby defektů diabetické nohy, zcela bez nepříznivých vedlejších účinků.

Fototerapie = je moderní léčebná lékařská metoda využívající cíleného působení celospektrálního světla k léčbě široké škály komplikací a onemocnění, obzvláště vhodná k léčbě také diabetické gangrény.

Světlo je podstatou života, a to již na buněčné úrovni. Využití světla k léčbě nemocí je velice stará metoda. Závislost fototerapie na meteorologických podmínkách v minulosti vedla k rozvoji umělých zdrojů světla. Moderní fototerapie využívá několika typů zdrojů světla.

Bioptronová lampa emituje (vyzařuje) polarizované světlo ve spektrálním pásmu

480 – 3 400 nm (zahrnuje jednak vlnové délky viditelného světla, jednak infračervenou oblast spektra – pro lepší průnik světla a lepší prokrvení ozařované tkáně).

Jak vlastně působí polarizované světlo na živou tkáň?

Ozařování podporuje růst Langerhansových buněk, které jsou producenty imunoglobulinů.

Ty zvyšují tkáňovou odolnost a účastní se likvidace chorobných procesů. Ozařování pokožky bílým (celospektrálním) světlem aktivizuje povrchové buňky až do hloubky 3 cm. Rozšiřuje krevní a lymfatické cévy, tkáň se lépe vyživuje, okysličuje, lépe se odvádějí zplodiny, zmenšují se eventuelní otoky. Buňky se díky zvýšené aktivitě mitochondrií, které energeticky zajišťují proces života a dělení buněk, rychleji dělí a obnovují, zranění se lépe hojí.

Lze rozlišit 3 základní principy působení polarizovaného světla na živý organizmus:

1. analgetický efekt

= polarizované světlo snižuje citlivost nervových zakončení monitorujících veškeré bolestivé podněty. Zvyšuje se práh bolestivosti, snižuje se vnímání bolesti.

2. protizánětlivý efekt

= polarizované světlo aktivuje všechny přirozené faktory, které se podílejí na likvidaci zánětů, rozšiřuje cévy, čímž zlepšuje prokrvení a okysličení postižených ozařovaných míst. Rychleji se odvádějí zplodiny, zmenšují se otoky.

3. biostimulační efekt

= polarizované světlo podstatně zrychlí dělení buněk, mění jejich energetický potenciál, což je provázeno i zvýšenou produkcí bílkovin, zejména kolagenu, který zajišťuje mechanickou pevnost a odolnost tkání a tvoří 80% všech bílkovin těla. Jizva je zhojený tkáňový defekt, což je vlastně pruh kolagenních vláken.

V léčbě syndromu diabetické nohy se tak uplatňují všechny tři principy působení polarizovaného světla: analgetický – ke snížení bolestivosti postižené dolní končetiny bez nutnosti užívat analgetika, která by zatěžovala organizmus.

Protizánětlivý – v léčbě infekcí. Biostimulační – v rychlejším a nekomplikovaném zhojení otevřených ran diabetické nohy.

Celkově dochází při použití fototerapie při léčbě syndromu diabetické nohy ke snížení bolestivosti, lepšímu zhojení a zacelení ulcerací, ke snížení nutného množství léků i ostatních léčebných prostředků a pomůcek. Tím dochází k urychlení procesu zhojení diabetické nohy.

Jaké jsou hlavní výhody fototerapie pro diabetiky?

1. nemá vedlejší účinky

- nelze se jí předávkovat (polarizované světlo neobsahuje UVA a UVB paprsky, nelze se tedy „spálit“, na rozdíl např. od solárií)

2. lze ji kombinovat s jinými léčebnými metodami nebo léky

- nedochází k nežádoucím kontraindikacím mezi jednotlivými současně užívanými léky a nezatěžuje organismus dalšími chemickými látkami a léky, což je pro diabetiky obzvláště důležité, neboť mají různá orgánová postižení vyplývající z diabetu

3. její aplikace je naprosto neinvazivní

- je tedy nebolestivá – naopak aplikace je příjemná, odpočinková a organizmem celkově příznivě vnímaná

4. aplikace léčby bioptronovou lampou je jednoduchá

- po krátkém zaškolení s ní může pracovat laik, na rozdíl např. od laseru, se kterým může pracovat pouze odborně vyškolený zdravotnický personál za dodržení přísných hygienických předpisů

5. šetří čas a nutné návštěvy u odborných lékařů

- aplikaci si může provádět pacient ve svém domově, sníží se tak počet nutných návštěv lékařů a prodlouží jejich interval

V jakých případech by tedy měl diabetik použít lampu BIOPTRON®?

1. otlaky na nohách, nejčastěji vzniklé z nevhodné obuvi

2. plísňová onemocnění prstů na nohách

3. spáleniny na nohách (např. v létě z rozpáleného píseku, beton, asfaltu...)

4. opaření (horká voda ve vaně, v lázni na nohy – díky neuropatii není cítit bolest, proto je nutná kontrola teploty vody např. loktem)

5. puchýře, oděrky, ranky, říznutí, píchnutí

6. modřiny, hematomy

7. poranění vzniklá při nesprávně a nešetrně provedené pedikúře, zejména při domácím ošetření nohou

Ve všech těchto případech je třeba neprodleně po zjištění problému zahájit léčbu. **Terapie bioptronovou lampou zrychluje hojení, nevyžaduje žádné další léky a je bezbolestná.** Základem léčby je včasnost zákroku a **pravidelnost v aplikacích polarizovaného světla.** Proto je velikou výhodou, **má-li diabetik lampu BIOPTRON® přímo doma.** Tak může **provádět léčbu 2x denně**, což je nejúčinnější, v pohodlí svého domova, např. při sledování televize, čtení knížky apod. **Nemusí chodit do ordinace, čekat v čekárně, platit za terapii na specializovaných pracovištích nebo kosmetických salonech, které aplikaci polarizovaného světla také nabízejí.** Může si lampu vzít s sebou na rekondici, dovolenou nebo pobyt na chatě či chalupě.

BIOPTRON® - to je totiž světlo, které léčí.